

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 1417

гр. София, 13.01.2026 г.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 74 състав, в закрито заседание на 13.01.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Младен Семов

като разгледа дело номер **165** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 248 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК).

Образувано е по искане на директора на дирекция „Обжалване и данъчно осигурителна практика“ (ОДОП) – [населено място] при Централно управление на Национална агенция за приходите (ЦУ на НАП), чрез процесуалния представител юрк. Н. за изменение на Решение № 37361 от 12.11.2025 г. по адм. дело № 165 по описа на АССГ за 2025 г., в частта за разноските.

Твърди се, че претендираното възнаграждение следва да определено съобразно чл. 36 от Закона за адвокатурата (ЗА), чрез посочените суми в Наредба № 1 от 9 юли 2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа. Твърди се, че тези суми имат само ориентиrowъчен характер, когато се договаря възнаграждението за адвокатска работа, но същите със задължителен характер, когато се вземат предвид за целите на прилагането на чл. 161 от ДОПК. Също така се твърди, че извода, че разноските могат да бъдат субективно определяни при липса на обективен критерий, какъвто е материалният интерес, противоречи на изискването за законодателен баланск и равнопоставеност на страните.

Изразено е несъгласие с тълкуването на постановеното в Решение на СЕС от 25 януари 2024 г. по дело С-438/22 като е изложено, че в процесния случай не е налице идентичност на спорното правоотношение, със спора относно юрисконсултското възнаграждение по данъчното дело.

На следващо място в жалбата се позовава на практика на ВАС и СЕС, подчертавайки същността на института процесуално представителство и равнопоставеността между адвокати и юрисконсулти, изведена в ДОПК и ГПК. По същество с молбата се иска присъждане на разноските съобразно Наредба № 1 от 2004 г., като счита правилният размер за 17 431.00 лева.

Съдът е изпратил препис на молбата за изменение на решението в частта за разноските до ответната страна с право на отговор.

С Решение № 37361 от 12.11.2025 г. по адм. дело № 165 по описа на АССГ за 2025 г., съдът е приел и постановил, че:

„При този изход от спора и предвид частичната отмяна на РА разноски следва да бъдат присъдени пропорционално на страните съобразно уважената част от оспорването. От страна на

жалбоподателя е отправена референция към претендираните при предходното разглеждане на делото разноски в размер на 6850 от който 6000лв. адвокатски хонорар, 800лв заплатен депозит за вещо лице и 50лв. д.т.

От страна на ответника се претендира сумата по наредбата за минимални адвокатски възнаграждения.

Съдът съобрази:

Материалният интерес на настоящото дело се равнява в общ размер главния и лихви - 70 151,57лв. От него е отменена част в общ размер, главници и лихва – 4 446 или 6.2% от стойността му. В този смисъл претенцията на жалбоподателя, съвременно с уважената част на жалбата /чл.161 ал.1 изр.първо от ДОПК/ следва да се определи на 414лв. по отношение на която сума съдът не следва да съобразява възражението за прекомерност на ответната страна, тъй като същата се доближава до нормативите на наредбата за заплащането на правна помощ.

Във връзка с претенцията на ответника, съдът съобрази:

Същата е необоснована като размер.

С решение от 25 януари, 2024г. по дело С-438/22, „Ем акаунт БГ“ ЕООД, ECLI:EU:C:2024:71, Съдът на ЕС постанови, че член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че ако установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, противоречи на посочения член 101, параграф 1, националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба по отношение на страната, осъдена да заплати съдебните разноски за адвокатско възнаграждение, включително когато тази страна не е подписала никакъв договор за адвокатски услуги и адвокатско възнаграждение.

Успоредно с това, националният съд не следва да се счита обвързан от минимални размер на разноските, изчислени съобразно минимума по Наредба № 1/2004г, предвид антиконкурентна същност на подзаконовия акт. Новоприетата Наредба № 1/2024 изр. ясно принципа, че размерът на възнаграждението за оказваната от адвоката правна помощ се определя по свободно договаряне въз основа на писмен договор с клиента/чл.1 от Наредбата/. От своя страна чл.2 ал.1 Наредбата предвижда, че при липса на писмен договор възнаграждението се определя от адвокатския съвет съобразно критериите, предвидени в тази наредба.

Дори тези две встъпителни разпоредби очертаващи приложното поле и механизма на определяне възнаграждения изключват възможността за автоматично прилагане на Наредбата спрямо данъчната администрация. Още повече, че видно от мотивите към приемане самата Наредба същата създава ориентири, а не стандарти на възнаграждението, при запазване водещ принцип-свобода на договаряне.

В настоящият казус нормата на чл.161 ал.1 изр. второ от ДОПК, на която се позовава ответника към претенцията си за разноски, цели да създаде равнопоставеност между приходната администрация и адвокатите предвид материалният интерес на спора. В този смисъл ориентирите по Наредбата не следва да се прилагат без конкретна обосновка, както спрямо адвокатите, така и спрямо ответника - приходната администрация. Конкретни съображения как и защо е формирана тази себестойност на труда, обективизиран в процесуалното представителство на ответника – липсва.

Практиката на СЕС е ясна, недвусмислена и императивна и поражда задължение за националният съдия за произнасяне в унисон с нея, независимо от това дали е възражение за прекомерност, най-малкото защото по същество СЕС постановява, че всяко позоваване на автоматизъм, изключващ свободата на договаряне, при определяне размерите на възнаграждението разкрива антиконкурентна същност. Респ. тази наредба не може и не следва да бъде

годен,обвързващ съда, норматив за присъждане на възнаграждение за процесуално представителство. Водещи са себестойността на труда и свободата на договаряне.

Отчитайки,че юрисконсултите не осъществяват самостоятелно и по занятие, а в полза, от имено на и по силата на трудов договор, процесуално представителство, съдът счита,че приложими са нормативите по Наредбата за правната помощ.

В този смисъл претенцията на ответника и автоматичното позоваване на Наредбата е необосновано.

Ето защо и в съответствие с фактичката и правна сложност на делото и на основание чл. 24 изр.второ от Наредбата за заплащане на правната помощ, в полза на ответника следва да се присъди сумата от 360лв. към които при отчитане материалният интерес на спора съобразно вр.чл.25 ал.2 да се прибави максимално допустимото увеличение от 180лв или общо 540лв.“.

При така изложеното от съда, в придатак и с оглед настоящото искане, следва да се посочи:

Изменението на съдебният акт, в частта за разноските е способ, приложим при погрешно изчислен размер на разноските или несъобразено обстоятелство, във връзка с претенцията на страната. А при непроизнасяне изобщо по такава претенци, приложим е института на допълване на съдебният акт.

В настоящият казус това е неприложимо, съдът се е произнесъл и изложил ясни мотиви защо и на какво основание присъжда разноски, каква е приложимата, респ. неприложимата нормативна база, както и от какви ориентири се е водил при преценка обосноваността на искането – по основание и размер. Посоченото позволява да се приеме, че не са налице основания за ревизия на изрично изразената и мотивирана воля по изхода на частно-правният облигационен спор, свързан с присъждане на разноски.

Що се касае до приложимостта на Наредбата за заплащането на правната помощ, съдът ясно е обосновал предпоставките поради които счита, а и е длъжен да счита, под риск от нарушение на ПЕС, автоматичното/без никаква друга обосновка/ позоваване и прилагане на Наредба № 1/2004 г. за неприложимо. Нещо повече – противно на изведените цитати от процесуалния представител на директора на дирекция ОДОП, ако съдът не прецени служебно и не откаже служебно да обяви неприложимост на стандартите по Наредба № 1/2004 г., то същият ще постанови съдебен акт в нарушение на ПЕС, с което ще постави и съдът в хипотеза на потенциална отговорност по иск за вреди. Именно автоматичната неприложимост на нормативно заложените ориентири в Наредбата по отношение на адвокатите/а за определяне размера на пазарен принцип и в съответствие с фактичката и правна сложност на спора, през призмата на равнопоставеност между адвокат и юрисконсулт в хипотезата на чл.161 от ДОПК, налага и обосновава и даденото разрешение. В този смисъл и противно на твърденията на страната,съдът е акцентирал върху равнопоставеността на страните и обосновал произнасянето си през тази призма.

Неснователно е и твърдението,че непроизнасянето съобразно материалният интерес представлява произвол. Всъщност именно автоматичното произнасяне с оглед материалният интерес е отречено от СЕС с категоричност.

На следващо място, следва бъде обърнато внимание от страна съда и с оглед извършеното позоваване на т. 2 от диспозитива на Решение на СЕС от 23.11.2017 г. по съединени дела С-427/16 и С-428/16, следва ясно да се отбележи от съда:

Действително, с т. 2 от диспозитива на своето преюдициално решение, съдът в Л. постановява:

„Член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС и с Директива 77/249/ЕИО на Съвета от 22 март 1977 година относно улесняване на ефективното упражняване от адвокатите на свободата на предоставяне на услуги трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба като разглежданата в главните производства, съгласно която в полза на юридически

лица или еднолични търговци се присъжда адвокатско възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт.“

За да даде този отговор обаче, СЕС е бил сезиран с въпрос дали член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС и с Директива 77/249 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба като разглежданата в главните производства, съгласно която в полза на юридически лица или еднолични търговци се присъжда адвокатско възнаграждение, ако те са били защитавани от юрисконсулт.

Посоченият въпрос е поставен в контекста на уредбата на чл. 78, ал. 8 от ГПК. СЕС изрично се произнася относно уредбата, разглеждана в главните производства, която видно и от запитването и решението на СЕС е тази по чл. 78, ал. 8 от ГПК.

Настоящото определение не следва да се обременява излишно с цел подчертаване разликите в приложното поле на чл. 78, ал. 8 от ГПК и чл. 161, ал.1 изр. второ от ДОПК, като в тази връзка е достатъчно да се подчертае, че качеството юридическо лице в контекста на това преюдициално произнасяне третира юридически лица - пазарни субекти и търговци, а не държавните органи имащи правосубектност на юридически лица за други, различни от участието на пазара и извършването на стопанска дейност, цели.

В. и по отношение на тези субекти автоматичното прилагане на стандартите по Наредба № 1/2004 г. би било неоправдано и в нарушение на правото на ЕС – извод пряко следствие от цитираното решение на СЕС от 25 януари 2024 г. по дело С-438/22, „Ем акаунт БГ“ ЕООД, ECLI:EU:C:2024:71.

В заключение, с решението си от 25 януари 2024 г. по дело С-438/22, „Ем акаунт БГ“ ЕООД, ECLI:EU:C:2024:71, СЕС се произнася и относно действието на своето решение от 23.11.2017 г. по съединени дела С-427/16 и С-428/16, респ. очертава насоките за прилагане на съюзно законодателство. СЕС е извършил необходимото отграничение, а за настоящият състав е достатъчно да се позове на акта му, като източник на правото на ЕС.

С оглед гореизложеното и на основание чл. 248, ал. 3 от ГПК, във вр. чл. 144 от АПК, Административен съд София-град,

О П Р Е Д Е Л И:

ОТХВЪРЛЯ искането на директора на дирекция „Обжалване и данъчно осигурителна практика“ [населено място] при Централно управление на Национална агенция за приходите за изменение на Решение № 37361 от 12.11.2025 г. по адм. дело № 165 по описа на АССГ за 2025 г., в частта за разностите.

Определението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

ПРЕПИС от определението да се изпрати на страните.

Съдия: